

Δημήτρης Παϊζης-Δανιάς

Θαλάσσης μνήμες

Έκδοση: Σύλλογος Φιλομήρων Ιθάκης "Εὐχὴν Ὀδυσσεΐ"

Αθήνα 2008

Πρόλογος

Χρήστου Ντούνη

Αντιναύαρχου Α.Σ. - Επίτιμου Αρχηγού Λιμενικού Σώματος

Ο πλοίαρχος Δημήτρης Ι. Παϊζης-Δανιάς είναι ένα πρόσωπο με σημαντική παρουσία στα ελληνικά ναυτιλιακά δρώμενα της περιόδου 1950-2000 αφού βίωσε ολόκληρο το φάσμα της ναυτιλιακής δραστηριότητας.

Γεννημένος στη ναυτομάνα Ιθάκη και μεγαλωμένος μέσα σε συγγενικό ναυτικό περιβάλλον αγάπησε τη θάλασσα και πίστεψε στη ναυτική σταδιοδρομία και στις προοπτικές της. Εξελίχθηκε σε πλοίαρχο, κυβέρνησε πλοία, μεταπήδησε νωρίς στον εφοπλισμό και υπηρέτησε για πολλά χρόνια ως διευθυντικό στέλεχος μεγάλης ναυτιλιακής εταιρείας.

Πολύ νωρίς είχε δώσει δείγματα των ευρύτερων ενδιαφερόντων του διατυπώνοντας δημόσια τους προβληματισμούς του πάνω σε αμιγώς ναυτιλιακά θέματα. Πράγματι με μια σειρά άρθρων δημοσιευθέντων στον ναυτιλιακό τύπο πλούτισε τη ναυτιλιακή αρθρογραφία με τις καινοτόμες σκέψεις και προτάσεις του στο μεταβαλλόμενο ναυτιλιακό περιβάλλον πάνω σε λειτουργικά και οργανωτικά θέματα που παρουσίαζαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Όμως, όπως τα χρόνια περνούν, οι εσωτερικές του πνευματικές ανησυχίες, αναζητήσεις και στοχασμοί βρίσκουν διέξοδο σε κοινωνικά, λαογραφικά και ιστορικά θέματα που επικεντρώνονται στην Ιθάκη του και ό,τι σχετίζεται με αυτήν. Η διεισδυτική του ματιά και η αιχμηρή του γραφίδα είτε αναφέρεται στον Όμηρο και την Ομηρική Ιθάκη, είτε τα ήθη και τα έθιμα του νησιωτικού περίγυρου, έχει την ικανότητα να αναπλάθει γεγονότα, να ξαναζωντανεύει μνήμες και να στήνει λογοτεχνικά εικόνες και σκηνικά.

Με το νέο του έργο 'Θαλάσσης μνήμες' ο συγγραφέας αφηγείται το ταξίδι της ναυτικής του ζωής χωρίς τα αυστηρά πλαίσια ενός ημερολογίου στεγνής παράθεσης γεγονότων και δράσεων. Τα τεχνοκρατικά στοιχεία τα οποία παραθέτει, τεκμηριωμένα ιστορικά, τα χρησιμοποιεί κυρίως ως σκελετό πάνω στον οποίο όμως γεμίζει χτίζει με την πέννα του στο αφηγηματικό κείμενο.

Είχε ο συγγραφέας την τύχη να ταξιδέψει την εποχή των πρώτων μεταπολεμικών χρόνων της ναυτιλίας μας και να βιώσει το κλίμα της ναυτικής ζωής μέσα στα πλοία. Ήταν τότε που τα χιλιάδες πλοία των Ελλήνων επανδρωμένα αποκλειστικά με Έλληνες ναυτικούς ήταν το καθένα μια πλωτή Ελλάδα και μια μικρή Ελληνική κοινωνία με τις χαρές και τις λύπες και τη ζεστασιά μιας οικογένειας. Ήταν τότε που ο Πλοίαρχος και το πλήρωμα, ακόμα κι οι πλοιοκτήτες ήταν όλοι τους γνωστοί και συντοπίτες. Ήταν τότε που τα πλοία έμπαιναν μέσα στα λιμάνια και το πλήρωμα ζούσε το λιμάνι και χόρταινε τη ζωή του λιμανιού και φεύγοντας κουβαλούσε μνήμες και νοσταλγία.

Το 'δέον γενέσθαι' στο πλοίο σε όλα τα επίπεδα γινόταν κοινός στόχος και επιδίωξη όλων, ανεξάρτητα από τις προσωπικές αντιδράσεις. Η μικρή αυτή κοινωνία του πληρώματος λειτουργούσε σαν μια γροθιά για ν' αντιμετωπίζει επείγουσες καταστάσεις, κινδύνους και λειτουργικά προβλήματα. Ο πλοίαρχος, ένα πρόσωπο που το περιέβαλλε ένας μύθος. Όμως το μύθο αυτό δεν το προκαλούσε ο ίδιος, αλλά τον δημιουργούσαν οι ακραίες συνθήκες της θάλασσας και το ίδιο το πλήρωμα αφού σε δύσκολες στιγμές από τα χείλη του κρέμόνταν: "ότι δεν μπορεί, παρά κάποια λύση, κάποια αισιόδοξη κουβέντα, κάτι περισσότερο έχει στο νού του ο 'old man' εκεί ψηλά στη γέφυρα.

Καταφέρνει ο συγγραφέας το 'οδοιπορικό' της πλοιαρχικής του καριέρας και ναυτικής ζωής να το περάσει μέσα μας σαν παραμύθι που εξάπτει τη φαντασία και κρατά αμείωτο το ενδιαφέρον, αφού ο κάθε τίτλος στις σελίδες του παραπέμπει σε μια διαφορετική εικόνα, σε ένα διαφορετικό δρώμενο που στήνεται είτε μεσοπέλαγα στη μοναξιά της βάρδιας είτε σε κάποιο πολύβουο λιμάνι διαφορετικό από το προηγούμενο.

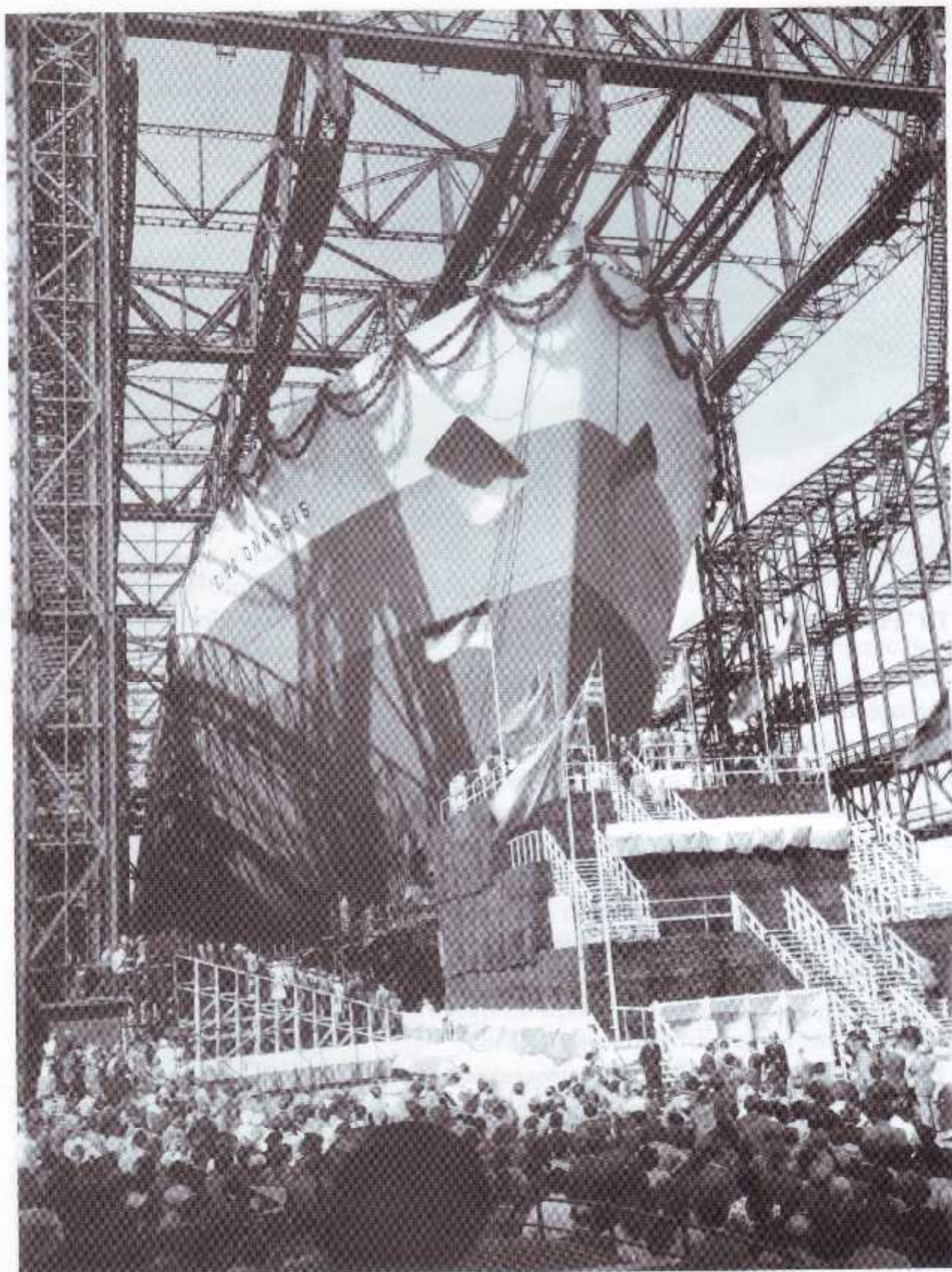
Έχει υποστηριχθεί από πολλούς ότι είναι επικίνδυνο να κρεμάσεις το σώμα της ιστορίας από το μίσχο μιας μονογραφίας. Όμως τα βιωματικά στοιχεία του έργου αυτού για τη ναυτική ζωή και την κοινωνική της διάσταση τη μεταπολεμική περίοδο, παρουσιάζουν τεράστιο ενδιαφέρον, όπως μας τα αποκαλύπτει φιλτραρισμένα το κριτικό πνεύμα και ο ψυχισμός του συγγραφέα, σε βαθμό που θα ήταν ατελής η ιστορική κάλυψη της ναυτιλίας μας την περίοδο αυτή χωρίς να γίνουν αναφορές στα θέματα τα οποία -πέρα από τα επιφαινόμενα- θίγει η γραφίδα του πλοίαρχου Δημητρίου Ι. Παϊζη-Δανιά.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΝΤΟΥΝΗΣ

Αντιναύαρχος Λ.Σ.

Επίτιμος Αρχηγός Λιμενικού Σώματος

1953. Το στολισμένο σκαρί του "Τίνα Ωνάση" πίσω απ' την εντυπωσιακή εξέδρα τελετής της καθέλκυσης με μέρος του πλήθους των προσκεκλημένων, στο Αμβούργο. Για τους Γερμανούς σηματοδοτούσε την 'καθέλκυση' της μεταπολεμικής Γερμανικής βιομηχανικής μηχανής.